

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de (financiële) risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De definitie van een risico = kans x effect.

In het kader van de begroting betekent een risico de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.

Risicomanagement

Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met menselijk handelen. Elke organisatie zal risico's moeten nemen om zijn doelen te realiseren. Met een structurele aanpak van risicomanagement krijg je als organisatie grip op het beheersen van risico's. Met de *nota risicomanagement Gemeente Asten* heeft de raad de kaders omtrent risicomanagement vastgesteld. Deze kaders zijn de basis voor deze paragraaf en voor het risicomanagementproces binnen de Plan-Do-Check-Act cyclus van de gemeente Asten.

Met als doel:

Beter inzicht krijgen in de risico's die de gemeente loopt, in de beheersmaatregelen en in de financiële vertaling van de risico's in relatie tot het weerstandsvermogen.

En als subdoelen:

- Op een gestructureerde wijze invulling geven aan de paragraaf weerstandsvermogen.
- In de primaire processen risico's beheersen.

Weerstandsvermogen

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Asten financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:

1. De risico's: een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (buffer)}}$$

In het vervolg van deze paragraaf zijn deze 3 elementen berekend.

Onderdeel 1: berekening benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Voor de begroting 2018 zijn de op dat moment bekende risico's geïnventariseerd. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van het optreden van het risico en de financiële impact indien het risico zich voor doet.

Elk risico is vertaald in geld, dus bijvoorbeeld ook een risico op imago schade.

Het indelen in kansklasse en financieel gevolg klasse leidt tot de risicoscore.

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg.

Hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor beheersing van het risico.

We onderscheiden zoals in onderstaande risicomatrix zichtbaar, drie categorieën:

- Categorie rood: risicoscore is 15 punten of meer.
- Categorie oranje: risicoscore is 5 t/m 14 punten.
- Categorie groen: risicoscore is 1 t/m 4 punten.

Alleen de risico's van de categorie rood en oranje noemen we financieel materieel en tellen mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De categorie rood risico's worden extra gemonitord door het risico en de beheersmaatregelen op te nemen in het jaarplan van de betreffende afdeling en elk kwartaal te volgen.

De risicomatrix ziet er als volgt uit:

IMPACT						
K A N S	Klasse	Minder dan € 20.000	Tussen € 20.001 en € 50.000	Tussen € 50.001 en € 200.000	Tussen € 200.001 en € 400.000	Meer dan € 400.001 (*)
		score 1	score 2	score 3	score 4	score 5
	Zeer groot Vaker dan 1x/jaar score 5 90%	12, 26	14, 25	5, 6, 7, 8	1	
	Groot 1x per 1-2 jaar score 4 70%		18, 24, 27	11, 15, 17, 20, 21	9	3, 4
	Gemiddeld 1x per 2-5 jaar score 3 50%		29	19, 22, 23	13	2
	Klein 1x per 5-10 jaar score 2 30%					16, 31
	Zeer klein Minder dan 1x per 10 jaar score 1 10%					28, 30, 32

(*) In de berekening van het bedrag per risico in onderstaande 2 tabellen wordt voor de klasse gerekend met het gemiddelde bedrag behorende bij de categorie. Bij score 5 wordt als gemiddelde € 700.000 aangehouden (gemiddelde van € 400.000 - € 1.000.000), tenzij een hoger bedrag bekend is. Dan staat er '5 (plus)' in onderstaande tabel.

Wanneer het financieel gevolg van een risico structureel is, heeft het niet alleen financiële gevolgen voor 2018, maar ook voor verdere jaren. Wanneer een structureel risico zich voordoet zal in de toekomst structurele dekking binnen de begroting moeten worden gezocht.

In de volgende twee tabellen zijn de risico's van de categorie rood en oranje nader gespecificeerd. Het nummer uit de bovenstaande grafiek komt overeen met het nummer uit de onderstaande tabellen.

Risicoscore rood

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Economische ontwikkeling / Water- en Hagelschade / Statushouders	1	Toename aanvragen / minder uitstroom Participatiewet (bijzondere) bijstandsuitkeringen). Meer uitkeringen dan begroot. Door enerzijds de economische ontwikkelingen in zijn algemeenheid, afgeleid van de water- en hagelschaderamp uit 2016 en bijzondere leenbijstand aan statushouders.	5	4	270.000
(Grote) projecten	2	Pre contractuele fase, tijdsdruk, technische zaken, planschaderisico, kwaliteit overeenkomsten, inspraakreacties, zienswijzen, bezwaar- en beroepschriften zorgen voor opschorting c.q. herziening planontwikkeling(en). Juiste toepassing Wet ketenaansprakelijkheid / G-rekening, Wet inlenersaansprakelijkheid.	3	5	350.000
	3	(Grote) projecten zoals bijvoorbeeld herstructurering wegen e.a.: investeringsbedrag gemeente is niet toereikend en / of betrokken partijen bereiken geen overeenstemming over uitwerking / onderlinge samenwerking planontwikkeling. Civieltechnisch: bodemverontreiniging, verleggen kabels en leidingen, nadeelcompensatieregeling (overlast tijdens de uitvoering), scheuren in bebouwing a.g.v. verzakking (bronbemaling) waarbij de kosten hoger zijn dan de geraamde post hiervoor in het project. Riolering: bij sommige projecten wordt een (groot) deel van de kosten t.l.v. de reserve riolering gebracht. Wanneer bij inspectie blijkt dat de riolering nog voldoende is, maar de weg toch vervangen moeten worden, stijgen de structurele (afschrijving)lasten in de begroting omdat minder kosten t.l.v. de reserve kunnen worden gebracht.	4	5	490.000
Beheersbaarheid en kostenplaatje regionale samenwerking in opstartfase, transities sociaal domein	4	GR Senzer: In 2016 was er een forse overschrijding (zie risico 1) door toename van het aantal uitkeringsgerechtigden in Asten. Door de huidige verdeelsystematiek wordt dit tekort gezamenlijk gedragen met de andere deelnemers in de GR.	4	5	490.000
		GR Peelgemeenten: Per 1 januari 2017 is de GR Peelgemeenten operationeel. De uitvoeringskosten zijn lager t.o.v. de GR Peel 6.1 (zij het minder laag dan verwacht o.b.v. de businesscase/bedrijfsplan omdat er meer tijd nodig is om de ontvlechting te realiseren en de dienstverleningsprocessen optimaal ingericht te hebben). 2017 is een ontwikkeljaar waarin processen zowel in het lokale gebiedsteam als bovenlokaal in de uitvoeringsorganisatie worden geoptimaliseerd waarbij de verwachting is dat daardoor de uitvoerings- en programmakosten kunnen dalen op termijn (bijv. Transformatie Jeugdzorg, vereenvoudiging structuur diagnose/behandeling kosten, inkoopmaatregelen). Vanaf 2018 is er meer duidelijkheid over het totale kostenplaatje (uitvoeringskosten en programmakosten).			
		Sociaal domein: In 2016 was er een tekort op het sociaal domein. Ook in 2017 en volgende jaren wordt een (aflopend) tekort verwacht.			
		(Voorbereiding) thema Belastingen: In 2017 vinden de voorbereidingen plaats over de mogelijke uitbesteding van de taken van het taakveld Belastingen.			
		Algemeen / regionale samenwerking: Het is nog niet duidelijk welke besparing of welke extra kosten de totale regionale samenwerking met zich mee			

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		brengt. Huidige inschatting is dat de stelpost van € 100.000 realiseerbaar is in 2018. Wel risico op frictiekosten. Risico op achterblijvende inefficiency in de eigen organisatie. Belastingrisico's (BTW en VPB).			
Verbonden partijen (financieel)	5	Omgevingsdienst ZO Brabant (ODZOB): Risico op een hogere financiële bijdrage door: 1) Het algemeen bestuur heeft op grond van de Gemeenschappelijke Regeling de flexibiliteit om te besluiten de omschrijving van het landelijk basistakenpakket aan te passen, met als gevolg dat de gemeente Asten dan meer taken bij de ODZOB moet onderbrengen. 2) De financiële bijdrage is een inschatting van een vastgesteld uurtarief tegen de te verwachten uren o.b.v. de te verwachten vergunningaanvragen en meldingen die binnen komen en de hoeveelheid handhavingzaken die uit de controles voortvloeien. De rekening aan de gemeente Asten is o.b.v. nacalculatie.	5	3	112.500
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	6	Bezwaar op bestemmingsheffingen en leges (bijv. rioolheffing, OZB, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en bouwleges) die leidt tot hoger beroep. Risico op terugbetalen leges.	5	3	112.500
Imagoschade, aansprakelijkheid bij verstrekken onjuiste informatie	7	Gemeente verstrekt verkeerde info. Privacyregels worden geschonden. Vanaf 1-1-2016 gaat de wet Meldplicht datalekken in. Deze meldplicht houdt in dat de gemeente onverwijld een melding moet doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra er sprake is van een datalek. Bij overtreding kan een bestuurlijke boete worden opgelegd (verhoogd naar max. 20 miljoen euro). Gemeente is verantwoordelijk voor actueel houden risicokaart, WKPB etc. Gegevens kunnen kwijt raken of verminkt raken. Audit extern orgaan (bijv. waarderingskamer WOZ kan dit ook melden). Software kan problemen / storingen bevatten. Kan leiden tot negatieve berichtgeving media en herstelkosten. Met klachtafhandeling zijn hoge kosten gemoeid.	5	3	112.500
Afhankelijkheid ICT systemen en beveiliging informatie	8	Tijdige beschikbaarheid juiste ICT middelen: uitval computersystemen, stroomstoring. Afhankelijkheid van continue beschikbaarheid van het zaaksysteem en de daaraan gekoppelde systemen waarmee gegevens worden uitgewisseld. Stel internet valt uit, gemeente heeft verplichtingen in ketens, juist en tijdig verstrekken informatie aan landelijke voorziening (bv BAG). Uitval en/of storingen vormen een bedreiging voor de bedrijfsvoering en daarmee de dienstverlening.	5	3	112.500
Fluctuatie Algemene Uitkering Rijksoverheid	9	De algemene uitkering schommelt veel. Dit maakt het moeilijk om een gedegen meerjarenraming van de algemene uitkering te maken.	4	4	210.000
Boete Attero verwerking afval	10	De gewesten in de provincie Noord-Brabant hebben met Attero Zuid B.V. aanbestedingscontracten afgesloten die liepen tot 1 februari 2017 voor wat betreft het brandbaar huishoudelijk restafval. Attero heeft de betrokken gemeenten een naheffing in rekening gebracht omtrent onvoldoende aangeleverde kTon restafval. De vordering van Attero tot vernietiging van het arbitrale vonnis is afgewezen. Formeel kan Attero tegen deze uitspraak cassatieberoep instellen bij de Hoge Raad. Dat moet binnen 3 maanden na de uitspraak, dus uiterlijk 27 september 2017. Niet bekend is nog of ze dit hebben gedaan resp. nog gaan doen.	PM	PM	PM
					2.260.000

Risicoscore oranje

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Beheer openbare ruimte: voldoende middelen en schade	11	Door bezuinigingen op de beheerbudgetten van de openbare ruimte (wegen, groen, OV, riolering, straatmeubilair) kan kapitaalvernietiging van de waarde van de openbare ruimte ontstaan. Vb.: niet tijdig vervangen bovenste lagen van asfaltwegen waardoor de fundering van de weg beschadigt, of niet tijdig snoeien waardoor te grote wonden ontstaan en daardoor verkorting levensduur bomen. Daarnaast stijgt de kans op schadeclaims vanuit de burger (gemeente is hiervoor verzekerd, eigen risico van € 2.500 per toegekende schadeclaim is al als apart risico opgenomen). Daarnaast kans op toename van incidentele uitgaven om schade in de openbare ruimte te herstellen. Ook toename van de kans op schade door extreem weer zoals windhozen, hagelbuien, etc.	4	3	87.500
	12	Vanaf 2017 is de brandweer niet meer inzetbaar bij het opruimen van de openbare ruimte na calamiteiten, bijv. opruimen van een openbare weg na een ongeluk waarbij olie, chemicaliën, afval etc. is achtergebleven. Hiervoor wordt een overeenkomst met Blink aangegaan. Het aantal incidenten op jaarbasis is onzeker waardoor de geraamde kostenpost in de begroting onvoldoende kan zijn.	5	1	9.000
Economische ontwikkeling	13	Risico op minder inkomsten van leges omgevingsvergunningen dan begroot.	3	3	62.500
	14	Risico op lagere aantallen toeristische overnachtingen en arbeidsmigranten dan begroot.	5	2	31.500
Open einde regelingen sociale sector	15	Bij de raming 2018 is geen rekening gehouden met incidentele grote aanvragen voor woningaanpassingen.	4	3	87.500
	16	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van CVV (collectieve vervoersvoorziening).	2	5	210.000
	17	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de BBZ-regeling, verstrekking bedrijfskrediet.	4	3	87.500
	18	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de regeling leerlingenvervoer.	4	2	24.500
Fluctuatie budget gebundelde uitkering en BBZ van het rijk	19	De budgetten in de begroting worden altijd gebaseerd op de rijksbijdragen van het voorafgaande jaar, zoals bekend gemaakt in juni van dat jaar. De budgetten voor een begrotingsjaar fluctueren: na de toekenning van de voorlopige budgetten worden lopende het jaar nadere voorlopige budgetten bekend gemaakt, gevolgd door de toekenning van de definitieve budgetten.	3	3	62.500
Veranderen de regelgeving Rijksoverheid	20	Invoeren VPB voor gemeenten: herziening belastingpositie overheidsbedrijven omdat zij concurrentievoordeel (kunnen) hebben doordat zij geen VPB betalen. Onderzoek naar de gevolgen voor Asten is bijna afgerond, inschatting is dat de impact gering is.	4	3	87.500
	21	Aanpassing BBV m.b.t. afschrijving: De financiële consequenties van alle nieuwe investeringen (vanaf 2017) met maatschappelijk nut in de openbare ruimte zijn in de begroting 2017 verwerkt. De financiële consequenties van investeringen die gepland zijn voor 2016, maar uiteindelijk in 2017 of later worden uitgevoerd zijn nog niet meegenomen. Dit kan een nadelig structureel effect hebben.	4	3	87.500
Beheersbaarheid netwerkorganisatie	22	Bestuurlijke en ambtelijke drukte door deelname in meerdere GR-'n. Verlengd lokaal bestuur leidt tot hogere beheerskosten. Friciekosten. Beheersing processen. Kleine gemeente kan alle ontwikkelingen niet bolwerken. Overdrachtsmomenten in de keten (o.a. communicatie) zijn kwetsbaar.	3	3	62.500
Verbonden partijen (financieel, imago)	23	Verbonden partijen kunnen in financiële problemen komen (zie paragraaf verbonden partijen). Meer geld nodig dan geraamd. Vb. weerstandsvermogen GR Senzer en GGD is nog onvoldoende (worden geleidelijk maatregelen voor getroffen).	3	3	62.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
	24	<p>Veiligheidsregio / bluswater VRZBO: Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de openbare bluswatervoorziening. Door een aangepaste ontwerpnorm van Brabant Water (2014) zal het aantal brandkranen drastisch verminderen. VRZBO heeft een oplossing gevonden om het tekort aan bluswater op te lossen. De bijdrage voor de gemeente Asten is hierdoor met € 4.200 verhoogd.</p> <p>Momenteel vindt een inventarisatie van de bluswatervoorzieningen in het buitengebied plaats en een bluswaterdekkingsanalyse van de bedrijventerreinen. Mogelijk is het wenselijk om nog meer openbare bluswatervoorzieningen aan te leggen. Voor de openbare bluswatervoorzieningen (eigendom gemeente) zal nog in 2017 een controle systeem worden opgezet, deze openbare bluswatervoorzieningen zullen periodiek gecontroleerd worden op capaciteit. Gebleken is dat brandpreventie een steeds belangrijker onderdeel wordt van de totale brandweer keten, waardoor we een hoger budget nodig hebben om de projecten verantwoord te kunnen uitvoeren. Hierbij gaat het om het verder implementeren van het project Brandveilig Leven. Bij dit project werken gemeente en Veiligheidsregio samen. Doelstelling is 'het verhogen van het brandveiligheidsbewustzijn van burgers in hun woonomgeving'. In dit kader zijn we als gemeente het project woningcheck in 2017 gestart. Ook zijn er andere initiatieven onderhanden.</p>	4	2	24.500
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	25	Juridische procedures door bv. onvoldoende motivering van besluiten. Termijn afhandeling bezwaarschrift staat soms onder druk, dit kan leiden tot boetes. Met juridische procedures zijn hoge kosten gemoeid.	5	2	31.500
	26	Tendens: toename WOB verzoeken. Leidt tot capaciteitsproblemen en risico op vergoeding dwangsom / proceskosten bij niet tijdig afhandelen.	5	1	9.000
Contract-beheer	27	Onjuiste inkoop en contractbeheer kunnen leiden tot gemiste kansen qua besparingsmogelijkheden.	4	2	24.500
Verzekeringen / garantstelling, aansprakelijkheid burger (o.a. bij schade burger)	28	Gemeentelijke borgstellingen: de gemeente heeft een achtervangfunctie indien een corporatie in financiële problemen komt.	1	5 (plus)	1.983.000
	29	Het eigen risico van de diverse verzekeringen en aansprakelijkheden komt t.l.v. de gemeente Asten.	3	2	17.500
	30	Risico schade inventaris gemeentelijke gebouwen (aanvulling op verzekering).	1	5	70.000
	31	Risico aansprakelijkheid gemeente bij brandschade aan naburige panden en inventaris (indien schade groter dan 2x € 2.500.000 per jaar).	2	5	210.000
Bodemverontreiniging	32	Landelijke ambitie om in 2030 een schone bodem te hebben in heel NL.	1	5	70.000
					3.402.500

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïdentificeerde en in de risicomatrix ingedeelde risico's is als volgt:

Totaal bedrag risico's rood	€ 2.260.000
Totaal bedrag risico's oranje	€ 3.402.500
Totaal bedrag risico's	€ 5.662.500

Zekerheidspercentage 90% omdat niet alle risico's zich tegelijk voor doen.

Benodigde weerstandscapaciteit = € 5.100.000

Onderdeel 2: Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente wordt berekend uit:

1. Algemene reserve
2. Bestemmingsreserves
3. Post onvoorzien
4. Begrotingsruimte
5. Stille reserves
6. Onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2018.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2018	Incidenteel	Structureel
1. Algemene reserve (weerstandscapaciteit)	17.664.524	
2. Algemene reserve (basis)	2.086.992	
3. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	2.816.411	
4. Post onvoorzien	54.000	54.000
5. Stille reserves	1.045.305	
6. Onbenutte belastingcapaciteit		1.438.164
Totaal beschikbaar	23.667.232	1.492.164

Een positief saldo van de (meerjaren)begroting is geen onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit omdat de geraamde stand per 1 januari van het begrotingsjaar het uitgangspunt is.

De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de optelsom van de incidentele en structurele buffer is als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit = € 25.159.396

Ad 1. Algemene reserve (weerstandscapaciteit)

De algemene reserve is ter afdekking van financiële tegenvallers en bestaat uit 2 delen. Een algemene reserve berekend op basis van de weerstandscapaciteit en een algemene reserve berekend op basis van de omzet.

De norm voor de algemene reserve weerstandscapaciteit is bij gelegenheid van de voorjaarsnota 2017 voor de komende jaren vastgesteld op € 14.000.000,=. De benodigde weerstandscapaciteit uit de begroting 2017 is vermenigvuldigd met 2 (ratio voor uitstekend weerstandsvermogen). Omdat de stand van de algemene reserve hoger is dan deze norm wordt in 2018 € 3.600.000,= overgeheveld naar de reserve eenmalige bestedingen. Deze overheveling is nog niet verwerkt in de stand per 01-01-2018. De norm voor de algemene reserve basis is bepaald op 5% van de omzet (baten).

Algemene reserves	Stand 01-01-2018	Norm
Algemene reserve (weerstandscapaciteit)	17.664.524	14.000.000
Algemene reserve (basis)	2.086.992	1.862.000
Totaal	19.751.516	15.862.000

De normen zijn om te toetsen of de algemene reserves op niveau zijn. Het is geen automatisme om de reserve aan te vullen of af te romen op basis van bovenstaande berekening. Hiervoor zullen afzonderlijke voorstellen worden gedaan bij gelegenheid van de begroting of jaarrekening.

Algemene reserve grondbedrijf

De algemene reserve grondbedrijf is om financiële tegenvallers binnen het grondbedrijf af te dekken. Deze is genormeerd op € 2.660.606,= o.b.v. de risico-inventarisatie van het grondbedrijf bij de jaarrekening 2016. De risico's op de grondexploitaties worden niet meegeteld in de risicomatrix van de gemeente Asten, omdat de algemene reserve grondbedrijf er als dekking tegenover staat. Deze reserve wordt dus ook niet bij de beschikbare weerstandscapaciteit geteld.

Bij de jaarrekening wordt er voor gezorgd dat de algemene reserve grondbedrijf van voldoende niveau is.

Ad 2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)

Indien er bestemmingsreserves zijn waarbij de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van het geld én de rente wordt niet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ingezet, dan kan dit deel worden ingezet voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Het gevolg kan wel zijn dat geplande investeringen (bijvoorbeeld gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen) niet door kunnen gaan.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	Stand 01-01-2018
Reserve personeelskosten	90.634
Reserve informatie- en computertechnologie	80.571
Reserve I&A algemeen	197.109
Reserve groenfonds	136.448
Reserve uitvoering VCP	100.754
Reserve centrumvisie	560.647
Reserve eenmalige bestedingen	1.650.248
Totaal	2.816.411

Ad 3. Post onvoorzien

Onvoorzien begroting 2018	Incidenteel	Structureel
Onvoorzien	54.000	54.000
Totaal	54.000	54.000

De post onvoorzien is een buffer voor onvoorzien uitgaven in 2018. Met de invoering van de Financiële verordening 2016 wordt de post onvoorzien bepaald op basis van 0,15% van de omzet voor zowel incidentele als structurele uitgaven.

Ad 4. Stille reserves

Als activa onder de opbrengstwaarde zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa waarin een stille reserve besloten ligt direct verkoopbaar zijn. Niet direct verkoopbare activa blijven voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit buiten beeld. Bij verkoop ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn.

Actualisatie van de stille reserves heeft plaats gevonden bij deze begroting. De stand per 01-01-2018 is gebaseerd op de boekwaarde per 01-01-2018 en de WOZ grondslag (voor de gebouwen) per 1-1-2016.

Stille reserves	Direct verkoopbaar Stand 01-01-2018
Gebouwen (incl. ondergrond)	1.045.305
Totaal	1.045.305

Als direct verkoopbare stille reserves is rekening gehouden met de woonhuizen die verhuurd worden.

Ad 6. Onbenutte belastingcapaciteit

De gemeente kan haar belastingen verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Bij deze berekening wordt uitgegaan van het OZB tarief "redelijk peil" zoals aangegeven in de mei-circulaire 2017, dit tarief is 0,1952 % van WOZ-waarde. Het verschil tussen de opbrengsten 2018 en het redelijk peil is de onbenutte belastingcapaciteit, deze bedraagt € 1.438.164,=.

Onderdeel 3: Berekening ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's), en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal (ratio).

Om de ratio weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement):

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Meer dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Totaal bedrag beschikbare weerstandscapaciteit	€ 25.159.396
Totaal bedrag benodigde weerstandscapaciteit	€ 5.100.000

Ratio : 4,93

Dit is conform bovenstaand overzicht uitstekend en betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken wanneer zij zich voordoen.

Kengetallen 2018

Inleiding

Het beoordelen van de financiële positie van gemeenten is voor veel mensen een lastige aangelegenheid. Om de onderlinge vergelijkbaarheid te bevorderen is het volgens het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) verplicht kengetallen op te nemen in de jaar- en begrotingsstukken.

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

Conclusie gemeente Asten

In onderstaand samenvattend overzicht is te zien dat de financiële positie van de gemeente Asten goed is.

Kengetallen	2016	2017	2018	Oordeel
Netto schuldquote	-15%	16%	9%	voldoende
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-29%	-4%	-11%	voldoende
Solvabiliteitsratio	66%	62%	61%	voldoende
Structurele exploitatieruimte	0,18%	0,25%	1,11%	voldoende
Grondexploitatie	17%	17%	8%	n.v.t.
Belastingcapaciteit	87%	85%	87%	voldoende

Toelichting kengetallen:

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Oordeel	Norm
Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen van gelden wordt de netto schuldquote ook gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio

De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen.

Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen (bezittingen) in het totaal vermogen (bezittingen en schulden). Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente en hoe hoger de weerbaarheid.

Oordeel	Norm
Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

Grondexploitatie

Dit kengetal wordt gebruikt om te kunnen beoordelen in hoeverre de gemeente in staat is om de in grond geïnvesteerde middelen terug te kunnen verdienen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in relatie tot de totale baten zegt namelijk nog niets over de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Daarom is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte in de begroting is, om tegenvallers op te vangen en of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Oordeel	Norm
Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft een indicatie van de onbenutte belastingcapaciteit ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

Dit betekent dat de benutte belastingcapaciteit in 2018 in Asten 13% lager is dan het landelijk gemiddelde.